

La implantació de la nova normativa de mesures sanitàries enfront del tabaquisme a Catalunya

***”Ley de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la
venta, el suministro, el consumo y la publicidad
de los productos del tabaco “***

Ley 28/2005 de 26 de diciembre (BOE núm. 309, 27-XII-2005)

30 de Desembre 2005

BOLETÍN OFICIAL DE LAS CORTES GENERALES

CONGRESO DE LOS DIPUTADOS

VIII LEGISLATURA

Serie A:
PROYECTOS DE LEY

5 de octubre de 2005

Núm.

INFORME DE LA PONENCIA

121/000036 Reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco.

En cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 97 del Reglamento de la Cámara, se ordena la publicación en el BOLETÍN OFICIAL DE LAS CORTES GENERALES del Informe emitido por la Ponencia sobre el Proyecto de Ley reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco.

Palacio del Congreso de los Diputados, 30 de septiembre de 2005.—P. D. El Secretario General del Congreso de los Diputados, Manuel Alba Navarro.

A la Comisión de Sanidad y Consumo

La Ponencia encargada de redactar el Informe sobre el Proyecto de Ley reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco (núm. expte. 121/000036), integrada por los Diputados Sra. Pozuelo Meño (GS), Sr. Pliego Cubero (GS), Sra. Carcedo Rocas (GS), Sr. Mingo Zapatero (GP), Sra. Pan Vázquez (GP), Sr. Xuclà i Costa (CC-GU), Sra. Bonàs i Pahisa (GER-ERC), Sra. Uria Etxebarria (GV-EAJ-PNV), Sra. García Suárez (GIV-IU-ICV), Sr. Rodríguez Rodríguez (GCC-NC) y Sra. Fernández Davila (GMx), en sus sesiones celebradas los días 21 y 28 de septiembre de 2005, ha estudiado con todo detenimiento dicha iniciativa, así como las enmiendas presentadas, y en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 113 del Reglamento elevan a la Comisión el siguiente:

INFORME

Título del Proyecto de Ley

Como consecuencia de la aceptación de la Ley da núm. 177 del G.P. Popular, se modifica el título presente iniciativa en los siguientes términos: Proyecto de Ley de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco.

Exposición de motivos

Dentro del número I, al inicio del párrafo redacta este párrafo, en los términos de la enmienda núm. 176, del G.P. Catalán-CIU.

Asimismo, después del décimo párrafo, que comienza con la expresión «Por otro lado...», y del undécimo, que comienza con la expresión «puede desconocer...», se ha adicionado un párrafo el siguiente contenido: La adopción de las propuestas se hace también necesaria para el soporte y la cobertura normativa a las intervenciones educativas, preventivas y asistenciales desarrolladas en el conjunto del Estado. También, en este ángulo, se evidencia la necesidad de contar con una base jurídica que facilite la existencia y el desarrollo de estas intervenciones, especialmente en el ámbito de la población infantil y juvenil, principal sector de población al que se dirige la regulación de los productos del tabaco.

Si bien el establecimiento de espacios sin tabaco es una actuación prioritaria de protección de la

BCE núm. 309

Martes 27 diciembre 2005

42241

I. Disposiciones generales

JEFATURA DEL ESTADO

21261 LEY 28/2005, de 26 de diciembre, de medidas sanitarias frente al tabaquismo y reguladora de la venta, el suministro, el consumo y la publicidad de los productos del tabaco.

JUAN CARLOS I
REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren.
Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente ley.

Exposición de motivos

I

En España, al igual que en otros países desarrollados, el tabaquismo es la primera causa aislada de mortalidad y morbilidad evitable. La evidencia científica sobre los riesgos que conlleva el consumo de tabaco para la salud de la población es concluyente.

Se estima, según los datos de la Organización Mundial de la Salud (OMS), que el consumo de tabaco es responsable del 90 por ciento de la mortalidad por cáncer de pulmón, del 95 por ciento de las muertes por enfermedad pulmonar obstructiva crónica, del 50 por ciento de la mortalidad cardiovascular y del 30 por ciento de las muertes que se producen por cualquier tipo de cáncer. En España fallece cada año como consecuencia del consumo de tabaco un número de personas que representa el 16 por ciento de todas las muertes ocurridas en la población mayor de treinta y cinco años. Asimismo, hay evidencias científicas de que el humo del tabaco en el ambiente (consumo pasivo o involuntario de tabaco) es causa de mortalidad, enfermedad y discapacidad. La Agencia Internacional de Investigación del Cáncer de la OMS ha determinado que la exposición al aire contaminado con humo del tabaco es carcinógena en los seres humanos.

El consumo de tabaco, como factor determinante de diferentes patologías y como causa conocida de muerte y de importantes problemas sociosanitarios, constituye uno de los principales problemas para la salud pública; de ahí, pues, la necesidad de implantar medidas dirigidas a su prevención, limitar su oferta y demanda y regular su publicidad, promoción y patrocinio.

Estas medidas debían estar en total sintonía con las actuaciones previstas en la Estrategia Europea para el Control del Tabaquismo 2002 de la Región Europea y con el Convenio Marco de la OMS para el Control del Tabaco, hecho en Ginebra el 21 de mayo de 2003 y ratificado por España el 30 de diciembre de 2004.

Asimismo, la Unión Europea ha visto con preocupación el fenómeno del tabaquismo, que ha pretendido

combatir a través de diferentes medidas normativas entre las que destaca la aprobación de la Directiva 2003/33/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, relativa a la aproximación de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros en materia de publicidad y de patrocinio de los productos del tabaco; Directiva que, mediante esta Ley, se incorpora a nuestro ordenamiento.

La Constitución Española reconoce en su artículo 43 el derecho a la protección de la salud, y encomienda en su apartado 2 a los poderes públicos la organización y tutela de la salud pública a través de medidas preventivas. Para contribuir a la efectividad de este derecho, la Ley 14/1988, de 25 de abril, General de Sanidad, estableció la obligación de las Administraciones públicas sanitarias de orientar sus actuaciones prioritariamente a la promoción de la salud y la prevención de las enfermedades, evitar las actividades y productos que, directa o indirectamente, puedan tener consecuencias negativas para la salud y regular su publicidad y propaganda comercial.

En el ámbito de la legislación existente sobre aspectos generales relacionados con el tabaco, es de constatar su carácter disperso y sistemático. Así, sin ánimo de exhaustividad, pueden citarse el Real Decreto 182/1988, de 4 de marzo, y su modificación posterior, operada mediante el Real Decreto 1293/1999, de 23 de julio, sobre limitaciones en la venta y uso del tabaco para la protección de la salud de la población; el Real Decreto 510/1992, de 14 de mayo, por el que se regula el etiquetado de los productos del tabaco y se establecen determinadas limitaciones en aeronaves comerciales; el Real Decreto 1185/1994, de 3 de junio, sobre etiquetado de productos del tabaco distintos de los cigarrillos y por el que se prohíben determinados tabacos de uso oral y se actualiza el régimen sancionador en materia de tabaco; el Real Decreto 1079/2002, de 18 de octubre, por el que se regulan los contenidos máximos de nicotina, alquitrán y monóxido de carbono de los cigarrillos, el etiquetado de los productos del tabaco, así como las medidas relativas a ingredientes y denominaciones de los productos del tabaco, y el Real Decreto 2198/2004, de 25 de noviembre, por el que se determinan los colectivos a los que se dirigen las políticas de cohesión a efectos de su financiación por el Fondo de cohesión sanitaria durante el ejercicio 2004. La legislación vigente aborda igualmente la regulación de los aspectos publicitarios del fenómeno del tabaco, si bien prohíbe únicamente la publicidad televisiva. La actual regulación se halla contenida básicamente en las Leyes 34/1988, de 11 de noviembre, General de Publicidad, y 25/1994, de 12 de julio, por la que se incorpora al ordenamiento jurídico español la Directiva 89/552/CEE, sobre la coordinación de disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros relativas al ejercicio de actividades de radiodifusión televisiva, así como en la Ley 22/1998, de 7 de junio, que modifica la anterior.

Valoració global

- Es tracta d'un instrument fonamental per garantir el **dret a la salut** dels ciutadans, especialment mitjançant:
  - Protecció dels no fumadors (limitació del tabaquisme passiu)
  - Restriccions a l'accés i la promoció del consum de tabac, especialment en els menors d'edat
- Afavorirà una reducció de l'impacte negatiu del tabaquisme, el **primer problema de salut pública prevenible** a Catalunya i Espanya.
- Situarà Catalunya i Espanya entre els **països capdavanters** en la prevenció del tabaquisme.

Punts clau nova normativa

- Publicitat, promoció i patrocini
- Accés i venda
- Regulacions en els espais d'ús comú/públic
  - àmbit laboral
  - àmbits específics: salut, educació...
  - àmbit lleure/oci

La implantació de la normativa a Catalunya

- el Departament de Salut ha estat pro-actiu en els darrers 18 mesos en la **sensibilització i implicació de sectors clau**, com ara el món del treball i les mútues laborals, el món local, les associacions de consumidors i els agents socials, el món de l'hostaleria i el comerç, les administracions públiques i l'àmbit sanitari.
  - Difondre la informació sobre els efectes del tabaquisme sobre la salut
  - Sensibilitzar sobre els canvis possibles i sobre les experiències internacionals de prevenció i control del tabaquisme
  - Informar i promoure accions de bona pràctica per afavorir ambients lliures de fum
  - Implicar als sectors i actors clau

**Què pensa la població catalana
d' aquesta nova normativa ?**

Enquesta sobre la posició de la població catalana
davant la nova Llei estatal de mesures sanitàries
en relació al Tabac

Informe preliminar

(Primers resultats)

desembre del 2005

Fitxa tècnica de l'enquesta

- **Univers:** tota la població resident a Catalunya compresa entre els 18 i els 80 anys d'edat
- **Mostra:** 830 persones representatives de la població de Catalunya
- **Selecció dels efectius a entrevistar:** sistema polietàpic. En una primera etapa es seleccionen aleatòriament els municipis on es realitzaran les entrevistes tot distribuint-los proporcionalment segons estrats de grandària poblacional; i en una segona etapa es seleccionen, també de manera aleatòria, els individus que seran entrevistats a cada municipi. Aquests s'han seleccionat aleatòriament del registre telefònic amb control directe mitjançant l'establiment de quotes basades en les variables de territori, sexe i edat
- **Marge d'error:** $\pm 3,5\%$
- **Tipus d'enquesta:** telefònica amb qüestionari precodificat
- **Data de realització del treball de camp:** del 2 al 12 de desembre de 2005

1. Prevalences tabaquisme a Catalunya per edat

Grups d'edat	Fumadors Actuals	Ex fumadors	No fumadors	Total
De 18 a 29 anys	24,8	14,9	25,3	22,2
De 30 a 44 anys	35,3	29,0	24,5	28,7
De 45 a 59 anys	29,8	31,1	20,8	26,1
De 60 a 80 anys	10,1	24,9	29,4	23,0
	26,3	29,0	44,7	100,0

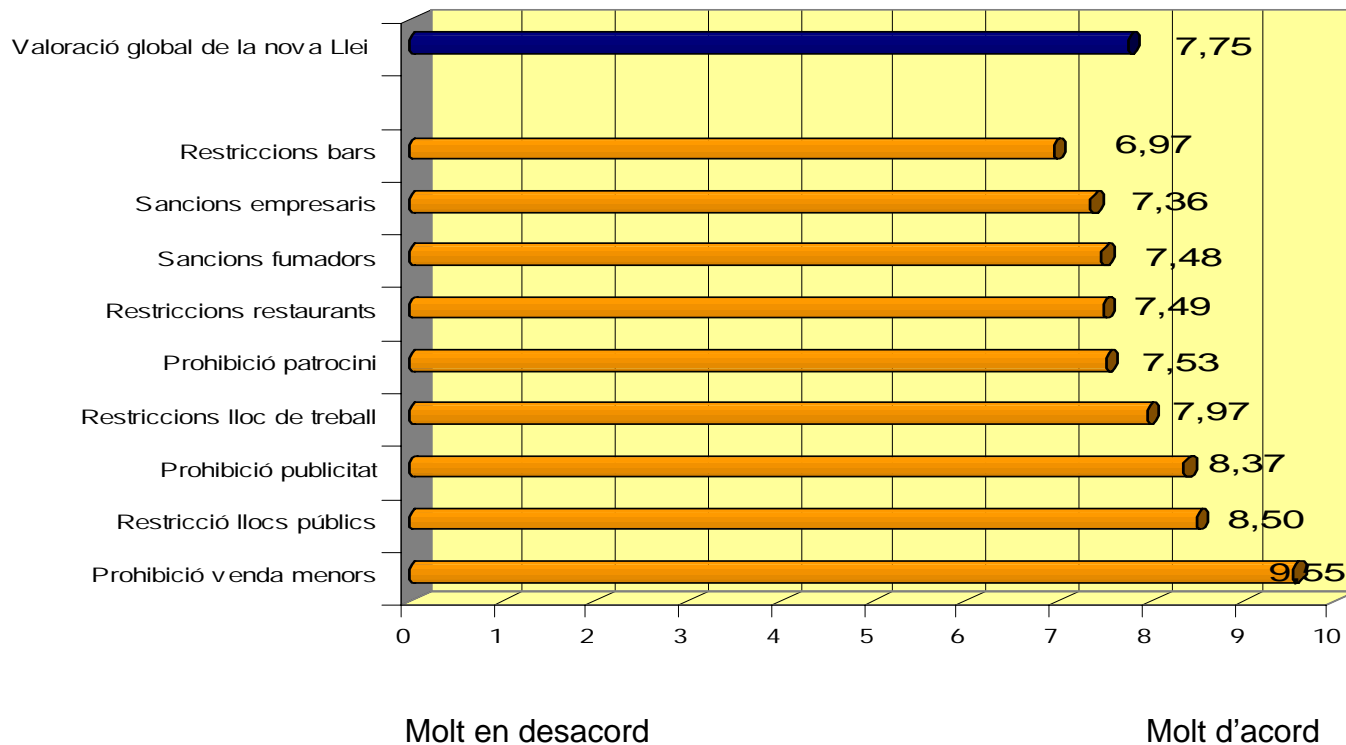

El coneixement i la valoració de la Llei de Mesures Sanitàries contra el tabac

- El **93,7%** de la població catalana ha sentit parlar de la nova Llei contra el Tabac
- El **90,1%** està d'acord amb aquesta Llei
- El **74,3%** hi està molt d'acord
- El **47,6%** la valora com a excel.lent

- La valoració mitjana de la Llei es de **7,75 punts** sobre 10

Valoració mitjana (en una escala de l'1 al 10) de diversos aspectes contemplats a la nova Llei

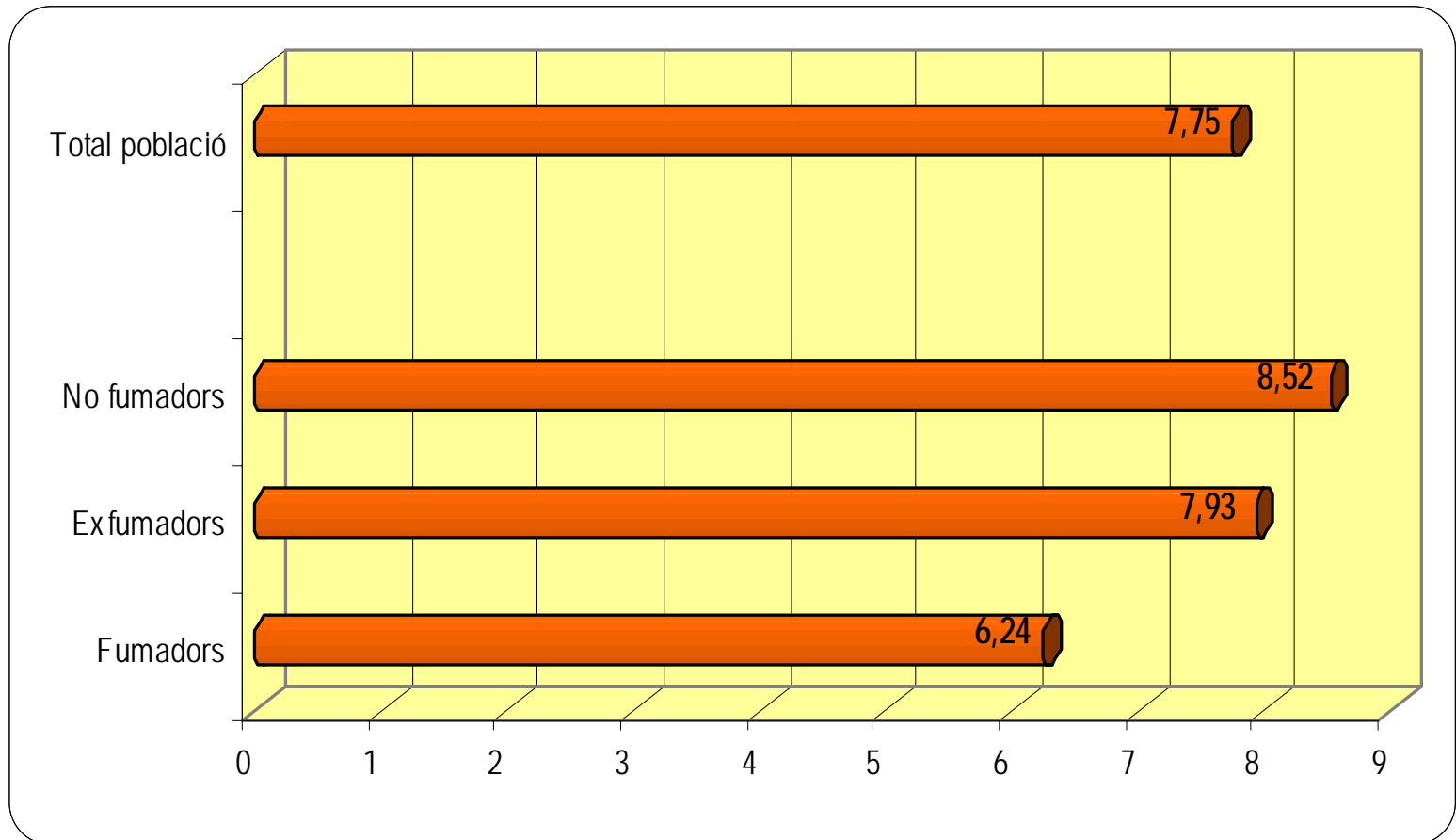

Valoració mitjana de la Llei segons l'hàbit de fumar de les persones entrevistades

- Tant la valoració general de la Llei com la de les mesures que la integren varien poc en funció de característiques de la població com ara el sexe, l'edat, el nivell d'estudis o la categoria socioeconòmica.
- Les valoracions són lleument més positives entre les dones i les persones de més edat, però no són significatives estadísticament.

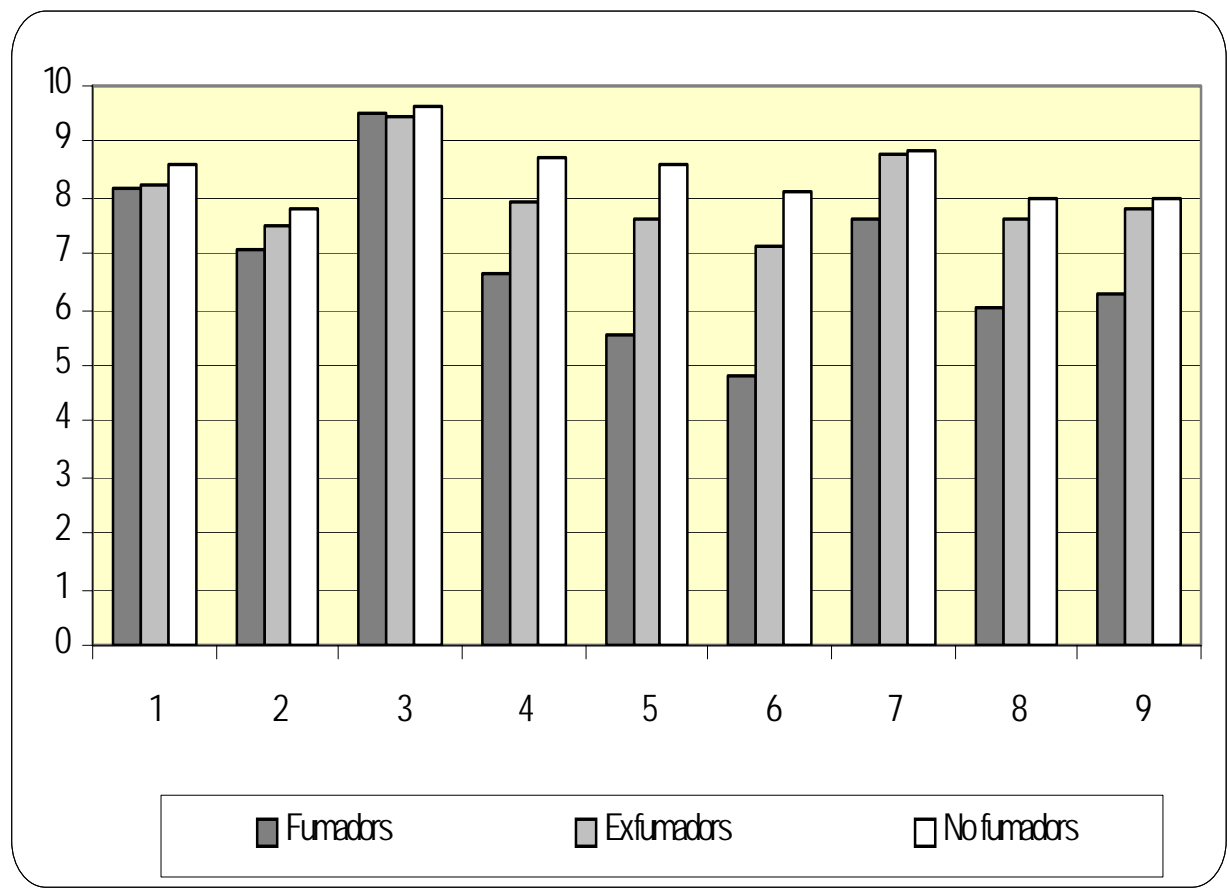

Valoració mitjana (en un escala de l'1 al 10) de la Llei contra el tabac segons l'hàbit de fumar de les persones entrevistades

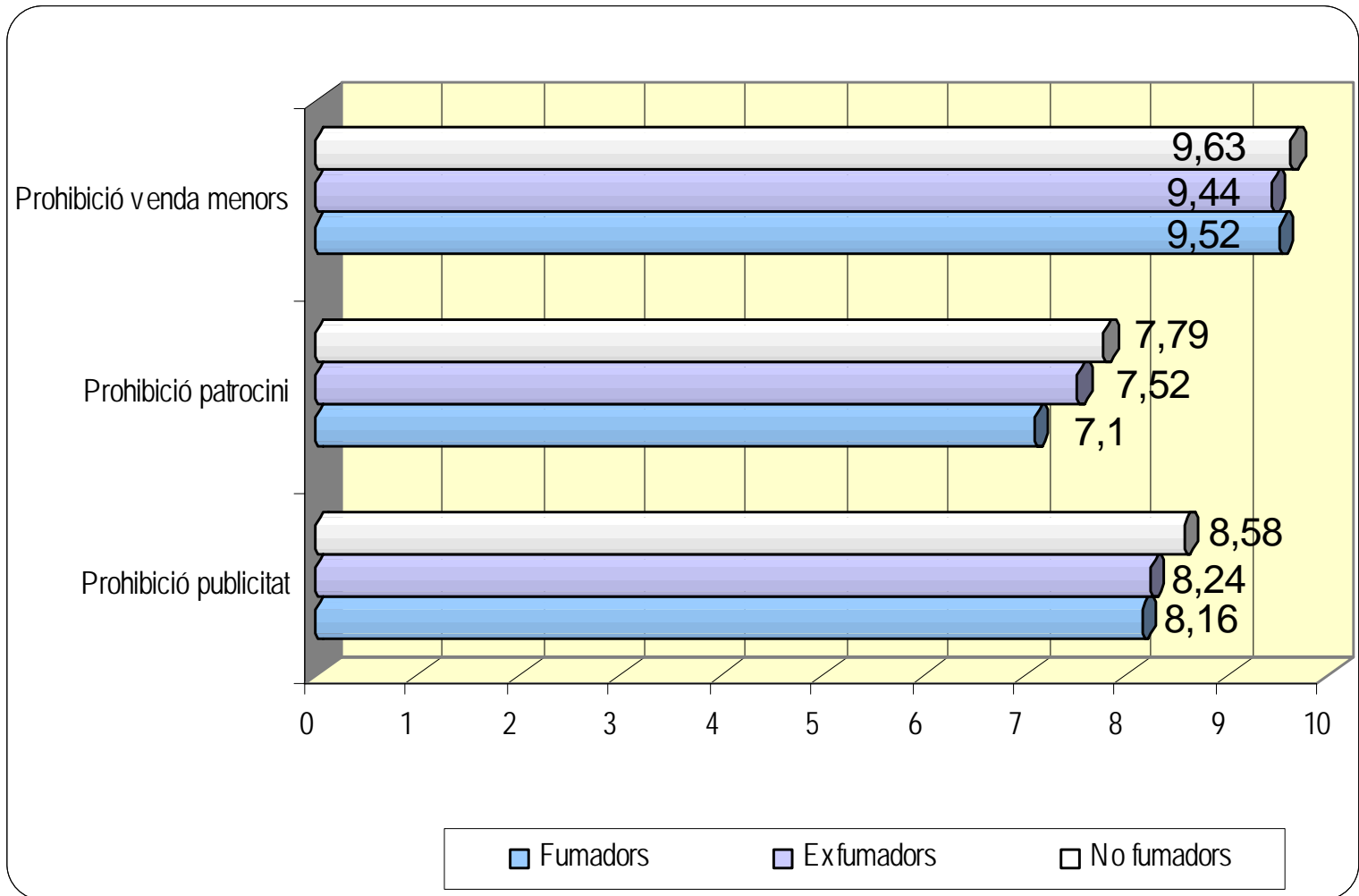

Valoració mitjana (en un escala de l'1 al 10) de diverses mesures contemplades a la Llei segons l'hàbit tabàquic

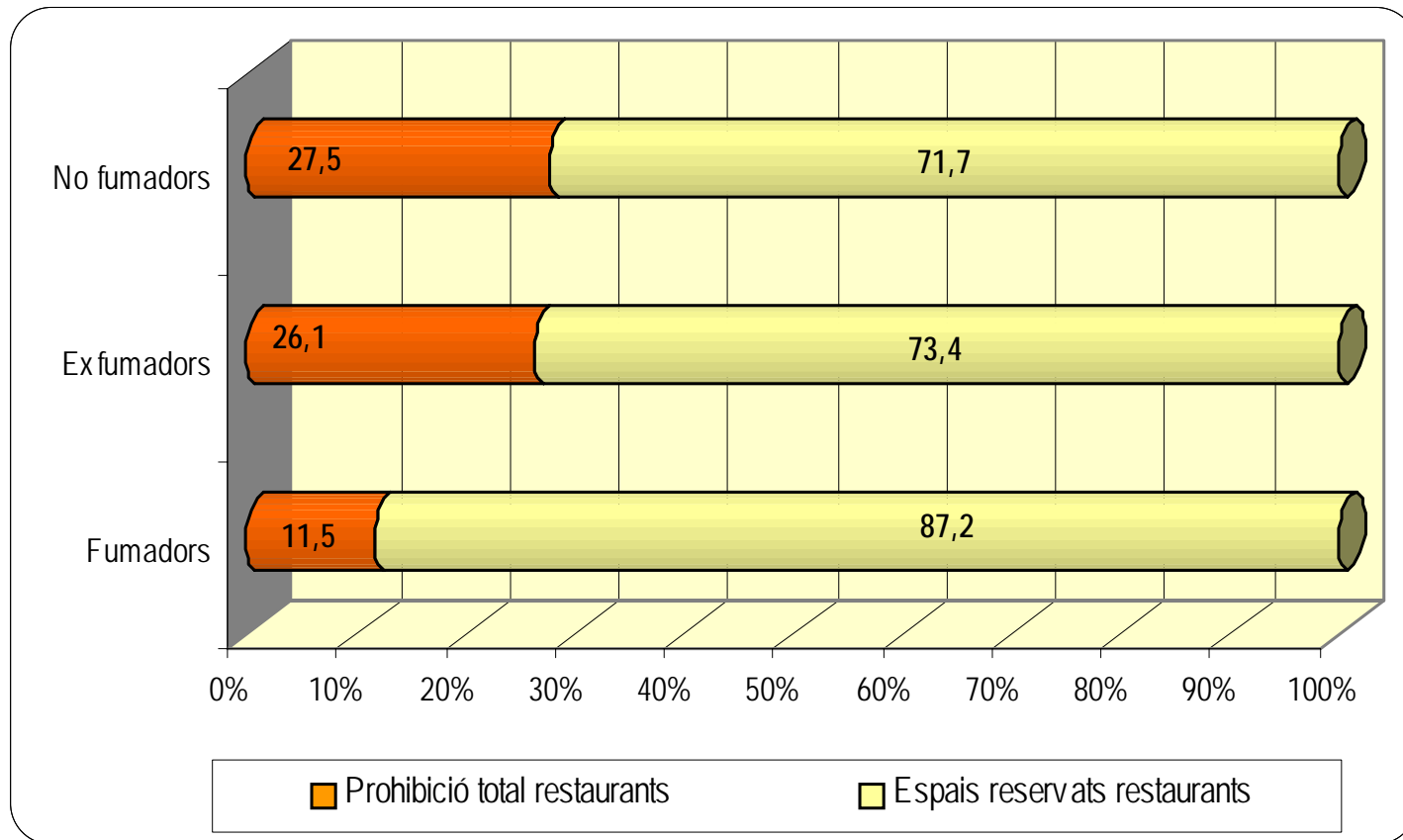
1. Prohibició publicitat del tabac a tots els mitjans de comunicació
2. Prohibició del patrocini
3. Prohibició de la venda de tabac a menors de 18a
4. Limitació de fumar al lloc de treball
5. Limitació de fumar als restaurants
6. Limitació de fumar als bars i cafeteries
7. Limitació de fumar als llocs públics tancats com ara galeries comercials, centres culturals, esportius o d'oci, etc
8. Establiment de sancions per als responsables de les empreses que no facin respectar la llei
9. Establiment de sancions per a les persones fumadores que no compleixen la llei

Mesures de la nova Llei que registren un nivell elevat d'acceptació tant entre fumadors com entre no fumadors i exfumadors

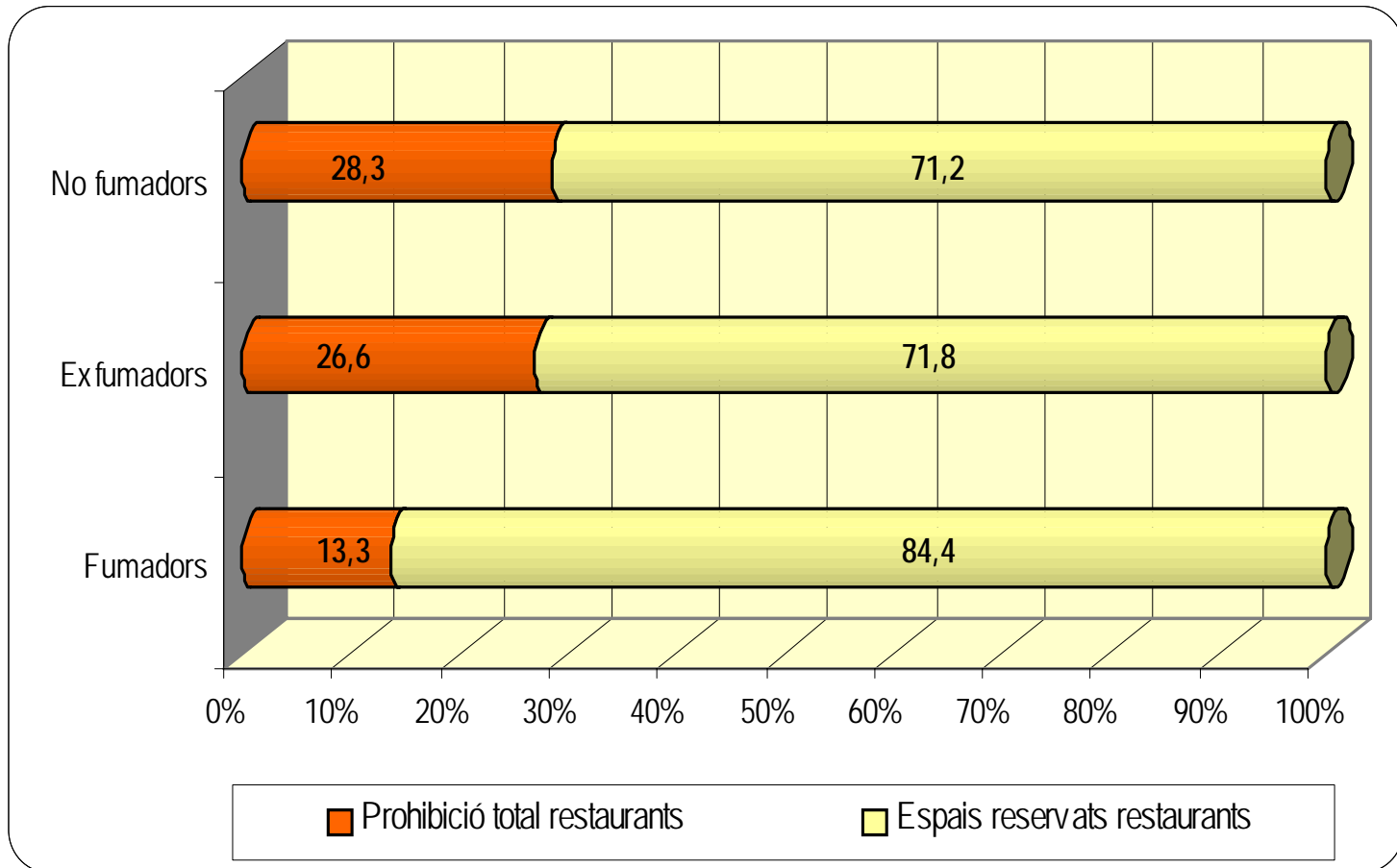

Preferència entre reservar espais per als fumadors o prohibir fumar totalment als RESTAURANTS

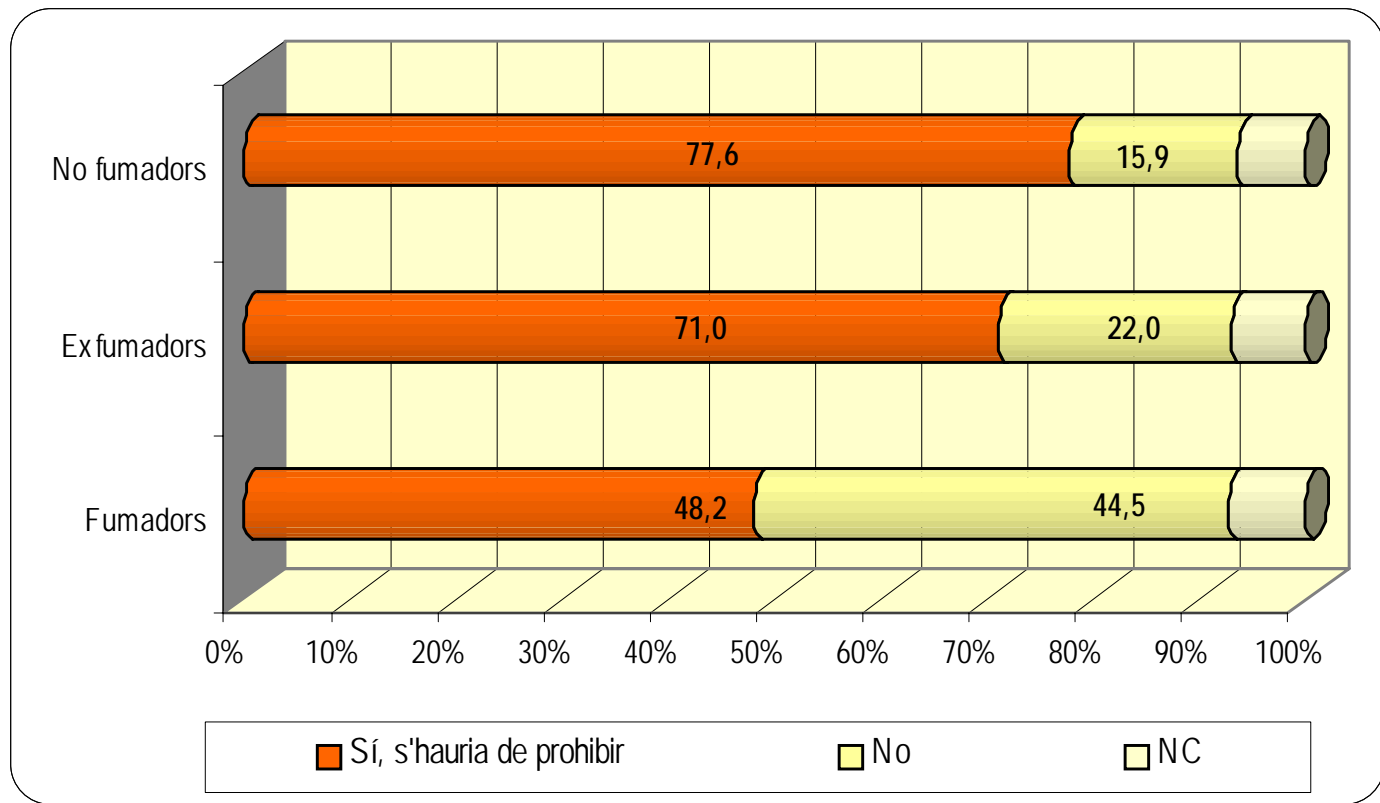

Preferència entre reservar espais per als fumadors o prohibir fumar totalment a BARS i CAFETERIES

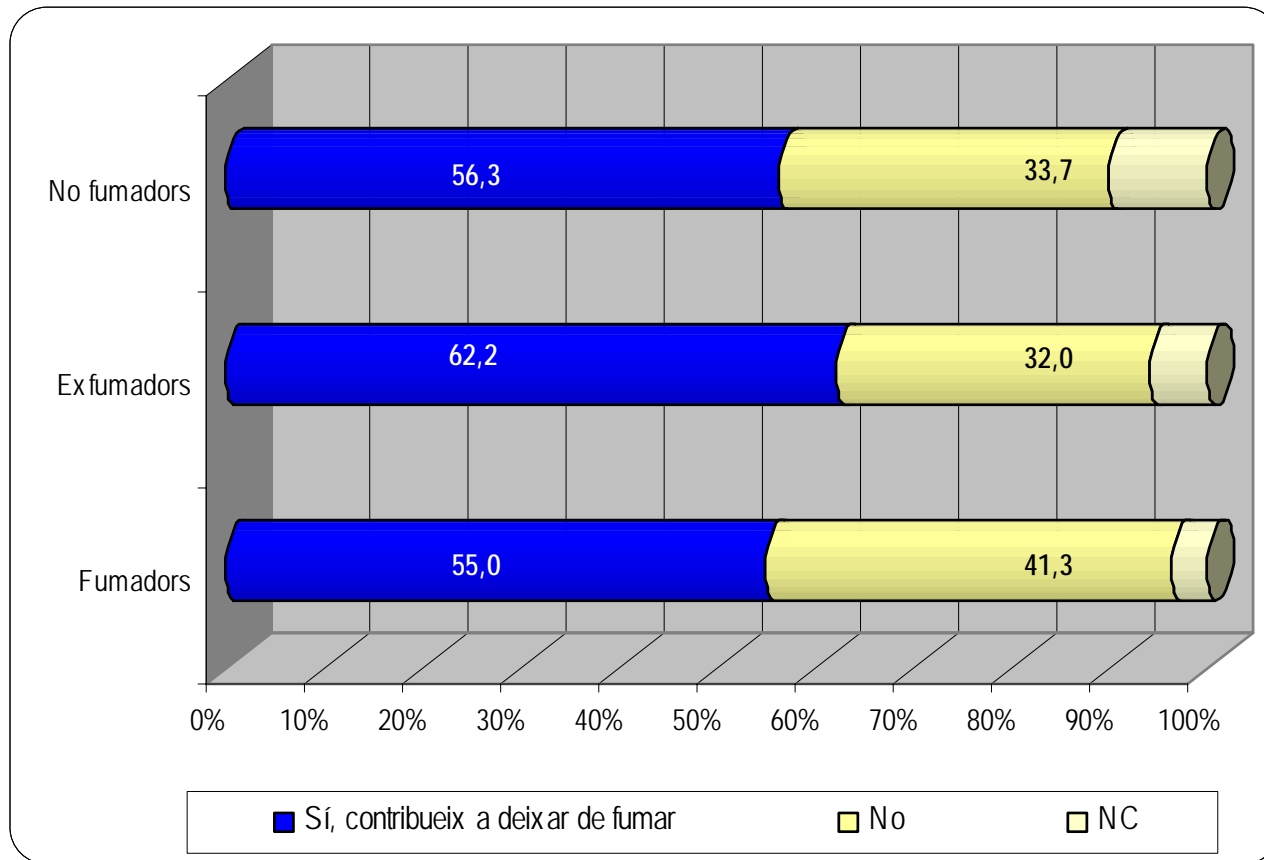

Opinió sobre la possibilitat de prohibir fumar als bars i restaurants que no poden habilitar àrees per a fumadors

Opinió sobre la incidència de la Llei en que els fumadors deixin de fumar

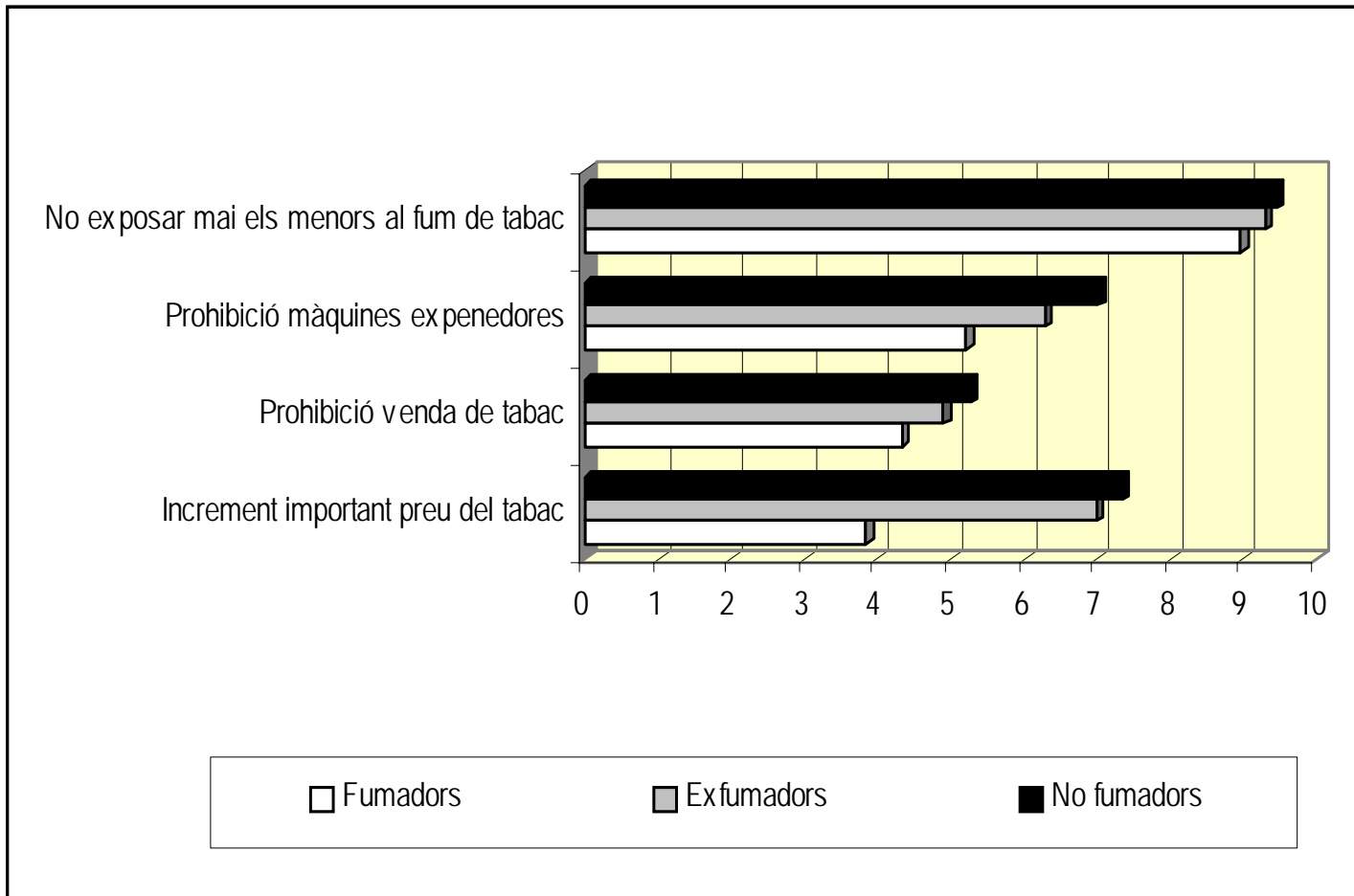
Opinió dels fumadors sobre la influència de la Llei en els seus hàbits personals de consum de tabac

	Fumadors	
Deixarà de fumar	56	25,7
Reduirà el consum	88	40,4
No influirà en res	68	31,2
NC	6	2,8
Total	218	100,0

66,1

Valoració mitjana sobre altres mesures d'actuació contra el tabac (escala de l'1 al 10)

Opinió* sobre la possibilitat d'establir un preu mínim per paquet

	Fumadors/es		Exfumadors/es		No fumadors/es		Total	
Sí, s'hauria d'establir preu mínim	108	55,7	127	62,6	219	71,6	454	64,6
No	86	44,3	76	37,4	87	28,4	249	35,4
Total	194	100,0	203	100,0	306	100,0	703	100,0

* Exclosos NS/NC

CONCLUSIONS (1)

- Totes les mesures d'actuació contra el tabac analitzades en l'enquesta registren **un elevat nivell d'acord per part de la població catalana**. Les persones menys partidàries de determinats aspectes no arriben en cap cas al 20%.
- Tant la valoració general de la Llei com la de les mesures que la integren varien poc en funció de característiques de la població com ara el sexe, l'edat, el nivell d'estudis o la categoria socioeconòmica. Les valoracions són lleugerament més positives entre les dones i les persones de més edat, segurament perquè són segments amb menys fumadors.
- En l'àmbit del lleure, davant la possibilitat de triar entre establir llocs reservats a fumadors o prohibir totalment fumar en espais públics tancats, les opinions es decanten cap a l'opció d'habilitar zones o àrees per a fumador. Les principals diferències d'opinió entre persones fumadores i no fumadores es centren en la reserva d'espais específics a restaurants, bars i cafeteries.

CONCLUSIONS (2)

- El 57,7% de la població catalana creu que la implantació de la nova llei contribuirà a que persones fumadores deixin de fumar.
- Un 26% dels fumadors manifesta que a conseqüència de la llei creu que deixarà de fumar i el 40% creu que reduirà el seu consum actual.
- Hi ha unanimitat pel que fa a preservar del fum del tabac als menors (9,3 punts sobre 10) amb poques diferències entre persones fumadores i no fumadores.
- La possibilitat, en canvi, d'incrementar considerablement el preu del tabac rep una valoració mitjana de 6,3 punts sobre 10.
- En relació amb l'aparició de marques de tabac de baix preu, el 65% dels que opinen pensen que caldria establir un preu mínim per paquet.

Eixos d'actuació en front del tabaquisme

1. Evitar l'exposició involuntària al fum del tabac / crear un ambient social lliure de fum
2. Prevenir l'inici del tabaquisme en la població adolescent i jove
3. Promoure l'abandonament tabàquic en la població fumadora
4. Portar a terme accions per controlar l'epidèmia tabàquica en la població femenina
5. Altres: Consell Assessor/intersectorialitat

A partir del dia 1 de gener 2006

- **INFORMACIO A LA POBLACIÓ:**

- Principals aspectes de la Llei estatal
- Difusió pels mitjans disponibles: web, telèfon...

- **SECTORS AFECTATS:**

- Restauració i hostaleria >> retolació transitòria
>> distribució rètols
- Àmbit laboral >> suport al canvi en espais emblemàtics

- **SEGUIMENT: INSPECCIÓ > EXPEDIENTS > SANCIONS**

- **EXEMPLE ESTRICTE DE CUMPLIMENT A LES DEPENDÈNCIES I LOCALS DE L'ADMINISTRACIÓ**

Provisional

PROHIBIT FUMAR ESPAI LLIURE DE FUM

Llei 28/2005 (BOE núm. 309, 27-XII-2005)

**Generalitat
de Catalunya**

Provisional

Altres accions (1)

- Reforç dels circuits de **comunicació i assessorament per a la tramitació de queixes i denúncies**, amb la participació del DS i altres àmbits implicats
- Posada en marxa d'un **telèfon d'assessorament i suport** a través del telèfon "Sanitat Respon" (902 111444)
- Informació a la web del DS (www.gencat.net/salut) amb links a diverses webs (administracions, gremis, organitzacions empresarials, etc.)

Departament de Salut

mida text [A](#) [A](#) [A](#)

català ↓

contacte | accessibilitat | subscripció **RSS**

Avançada

Departament ↓

Salut ↓

Sanitat ↓

Inici > **Tabac**

Imprimir

Enviar pàgina

Més informació

El Ministeri de Sanitat i Consum disposa d'una pàgina web amb informació sobre la nova legislació

Informació referent a la nova llei sobre tabac

- [Llei 28/2005, de 26 de desembre \(format pdf\)](#)
- [Descripció de la llei](#)
- [Retolació](#)
- [Telèfon d'informació 902 111 444](#)

Data d'actualització: 30/12/2005 | Data de publicació: 27/12/2005

Amunt

Altres accions (2)

- **Seguiment amb sectors implicats:**
  - Organitzacions empresarials i sindicals
  - Gremis hostaleria i restauració
  - Gremis estanquers
  - ONGs
  - Administracions: Generalitat i Ajuntaments

Taules de col·laboració i seguiment per tal d'afavorir un clima que permeti una implementació serena de la nova llei; disseny i distribució conjunta de materials i retolació, difusió de bones pràctiques, etc.

Altres accions (3)

- **Ajuda a la deshabitació:**

- Xarxa de centres d'Atenció primària sense fum:
  - Actualment: 156 ABS acreditades + 27 ABS en curs = 183 ABS
  - Previsió: Cobertura total l'any 2006
- Xarxa Hospitals lliures de fum (XHLF):
  - Actualment: 40 en fase activa de 67 (60%)
  - Previsió: Cobertura total XHUP l'any 2006
- Unitats de referència (especialitzades):
  - Actualment: 21
  - Previsió: ampliació progressiva fins a 28-30 unitats (2006-07)

- **Tract. farmacològic:**

- S'està oferint en aquests moments a:
  - Personal i treballadors sanitaris i no sanitaris de la xarxa d'atenció primària i hospitalària sense fum
  - Personal de l'administració de 4 departaments: Salut, Governació, Economia i Medi Ambient
  - Pacients fumadors ingressats (en alguns hospitals de la XHLF)
- Previst (1r sem 2006):
  - Ampliació a partir del gener a la resta de Departaments
  - Cobertura total de l'ICS i cobertura personal docent
  - Ampliació programes per a malalts ingressats

En resum, a Catalunya...

- Es consolida la tendència a la reducció del consum del tabac.
- La població coneix la llei i la valora molt positivament en el seu conjunt.
- Tot i la premura de temps des de l'aprovació de la llei, els diversos agents i sectors clau estan activament implicats en la seva implantació.
- Cal veure l'etapa que ara s'inicia com un procés de canvi social i cultural que requerirà esforços importants de tots.
- El seguiment de la implantació i dels canvis associats s'acompanyarà d'una valoració de la possibilitat d'introduir eventuais concrecions i modificacions complementàries de la llei.